

Raadsvoorstel

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp Uitgangspunten herijking beleid sociaal domein
raadsnummer 2020 50
collegevergadering 19 november 2019
d.d.
raadsvergadering 29 januari 2020
d.d.
fatale termijn
programma Gezond en actief Venlo

portefeuillehouder F. Schatorjé, A. Vervoort

team RGVZPIO
registratienummer 1528614
steller W Bogaarts
doorkiesnummer 06 20543709
e-mail w.castelijns@venlo.nl
datum 19 november 2019
bijlage(n) 1
datum verzonden

Voorstel om te besluiten

De raad wordt gevraagd om de volgende voorstellen vast te stellen, waarmee een vervolg wordt gegeven aan het initiatiefvoorstel 'Bouwstenen Aanpak Venlo Zorgzame Samenleving':

1. Het procesvoorstel voor de uitwerking van de te herijken c.q. te actualiseren visie sociaal domein dat als bijlage 1 van dit voorstel is opgenomen (het zogenoemde Spoorboekje);
2. De uitgangspunten voor deze herijking c.q. actualisatie van het beleid sociaal domein zoals geformuleerd in paragraaf 5 van dit raadsvoorstel.

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

de burgemeester

Twan Beurskens

Antoin Scholten

Raadsvoorstel

Samenvatting (Verplicht, maximaal een half A4)

Op 26 juni 2019 heeft uw raad het initiatiefvoorstel “Bouwstenen Aanpak Venlo Zorgzame Samenleving” vastgesteld. Daarmee gaf u aan ons de opdracht om bij de behandeling van de begroting een uitgewerkt voorstel aan uw raad voor te leggen, met daarin een procesvoorstel voor de uitwerking van een hernieuwde visie (spoorboekje). In dat raadsvoorstel zou ook uitwerking moeten worden gegeven aan de zes bouwstenen uit het initiatiefvoorstel.

Wij zijn voornemens om tot een herijking te komen van het beleid voor het sociaal domein en een nieuw beleidsplan op te stellen dat in de plaats komt van het beleidsplan “Een bijzondere tijd”. Dit beleidsplan is in 2014 vastgesteld. Maar nu, ruim 4 jaar na de decentralisaties is een herijking wenselijk / noodzakelijk.

Om te komen tot dit herijkte beleid willen wij uw raad, maar ook maatschappelijke partners betrekken. Om dit zorgvuldig te doen, vergt tijd. Daarom dat wij koersen op een lange en een korte termijn aanpak, welke zijn opgenomen in het procesvoorstel dat wij aan uw raad voorleggen als onderdeel van dit raadsvoorstel. Dit is het zogenoemde ‘Spoorboekje’ waartoe u ons opdracht heeft gegeven om op dit op te stellen. Zie hiervoor bijlage 1.

Alleen een procesvoorstel zou echter onvoldoende zijn om uw raad volledig te betrekken bij het hernieuwen van de visie op het sociaal domein. Wij leggen nu aan uw raad een compacte set uitgangspunten voor die richtinggevend zullen zijn voor het verdere proces en de uiteindelijke hernieuwde visie. Wij kiezen daarmee voor een zorgvuldig proces, maar dit heeft tot gevolg gehad dat wij niet in staat zijn geweest om u een procesvoorstel aan te bieden bij de begrotingsbehandeling in november.

Wij zien dit voorstel als een volgende stap in een proces dat zijn oorsprong vindt in het rekenkamercommissieonderzoek ‘Evaluatie 3D Venlo’. Over de wijze waarop wij uitvoering hebben gegeven aan de aanbevelingen, hebben wij u met een raadsinformatiebrief in april van dit jaar reeds geïnformeerd (RIB 2019-49).

De bouwstenen uit het initiatiefvoorstel sluiten aan bij onze visie op de transformatie. Voor een deel zijn deze ook al opgepakt en verwerkt in de uitgangspunten?. Anderen bouwstenen worden verder uitgewerkt als onderdeel van het vervolgproces, na de vaststelling van de nu voorgestelde uitgangspunten.

Van cruciaal belang is dat de contouren van de herijking meegenomen kunnen worden in de kadernota 2021 en dat het volledig effect van de herijking mee genomen wordt in de begroting 2021 en verder. Een belangrijke randvoorwaarde is dat het herijkte beleid past binnen de financiële begrotingskaders.

Bijlagen

Nr.	Naam	Datum
1.	Spoorboekje	5-09-2019
2.		
3.		
4.
5.

Raadsvoorstel - onderbouwing

Onderbouwing

Algemene toelichting

1. **Wat is kernopgave** (Wat is de belangrijkste opdracht voor de gemeenteraad?)

Voor het programma Gezond en actief Venlo is zowel de kernopgave als de strategische doelstelling: 'het bieden van passende ondersteuning aan onze inwoners binnen de vastgestelde financiële kaders'.

De kernopgave voor dit raadsvoorstel is om het proces voor een geactualiseerd beleidsplan sociaal domein en de uitgangspunten die het kader vormen voor de uitwerking van dit beleidsplan vast te stellen. Dit is daarmee een uitwerking van de bouwstenen uit het initiatiefvoorstel 'Bouwstenen Aanpak Venlo Zorgzame Samenleving'.

2. **Historische paragraaf** (Wat is de geschiedenis van dit dossier?)

Op 26 juni 2019 heeft u het initiatiefvoorstel 'Bouwstenen Aanpak Venlo Zorgzame Samenleving' vastgesteld. Dit initiatiefvoorstel komt voort uit de motie: 'uitvraag zorgaanbieders inzake transformatie'. Deze motie is unaniem aangenomen door u tijdens de behandeling van rekenkamercommissieonderzoek 'Evaluatie 3D Venlo' op 31 oktober 2018.

Met het genoemde initiatiefvoorstel gaf u aan ons de opdracht om bij de behandeling van de Programmabegroting een uitgewerkt voorstel aan uw raad voor te leggen, met daarin een procesvoorstel voor de uitwerking van de hernieuwde visie (spoorboekje). In dat voorstel zou ook uitwerking moeten worden gegeven aan de zes bouwstenen uit het initiatiefvoorstel. Met het procesvoorstel en de uitgangspunten voor de uitwerking van het beleid dat moet worden herijkt, geven wij invulling aan deze opdracht.

Wij hebben ervoor gekozen om een zorgvuldig proces te doorlopen. Dit heeft echter tot gevolg dat wij niet in staat zijn gebleken om u een procesvoorstel aan te bieden bij de begrotingsbehandeling in november.

3. **Relatie met programma**

Het voorstel heeft betrekking op het gehele programma Gezond en actief Venlo. Bij de verbinding tussen zorg en veiligheid zijn er nadrukkelijk ook raakvlakken met het programma Leefbaar Venlo. Met het programma Welvarend Venlo bestaat een belangrijke verbinding als het gaat om de koppeling tussen arbeidsmarkt en participatie.

4. **Wat is het beoogde maatschappelijke resultaat** (Wat wilt u bereiken?)

In de kernopgave (strategisch doelstelling) is het beoogde maatschappelijke resultaat kort verwoord: doelstelling 'het bieden van passende ondersteuning aan onze inwoners binnen de vastgestelde financiële kaders'. In het herijkte beleidskader geven we invulling aan hoe we deze doelstelling gaan bereiken.

5. **Wat en waarom?** (Waarom is dit voorstel nodig?)

In uw vergadering van 26 juni 2019 heeft u het initiatiefvoorstel 'Bouwstenen Aanpak Venlo Zorgzame Samenleving' vastgesteld. Daarmee gaf u aan ons de opdracht om uiterlijk bij de behandeling van de Programmabegroting 2020-2023 in november 2019 een

Raadsvoorstel - onderbouwing

procesvoorstel voor de uitwerking van de hernieuwde visie aan te bieden. In dit voorstel dient ook aandacht te worden besteed aan de zes bouwstenen die in het initiatiefvoorstel zijn opgenomen.

Het actualiseren of herijken van het beleid van het sociaal domein is veelomvattend en vraagt om een zorgvuldige aanpak. En dat vergt wederom tijd. Wij hebben gekozen voor een projectmatige aanpak met verschillende fasen.

Het project is erop gericht om uiterlijk eind 2020 aan u een geactualiseerd beleidsplan voor het sociaal domein ter besluitvorming voor te leggen. Echter, om u vanaf het begin actief te betrekken en ook om een vastgesteld kader te hebben voor de verdere uitwerking, hebben wij als eerste stap een aantal uitgangspunten opgesteld. Nadat u deze uitgangspunten heeft behandeld, van een reactie heeft voorzien en heeft vastgesteld vormt dit het kader voor de (verdere) uitwerking van het beleidsplan. In het zogenoemde spoorboekje dat als bijlage 1 van dit voorstel is opgenomen, ziet u het proces schematisch weergegeven.

Reikwijdte

We spreken over het actualiseren van het beleid voor het sociaal domein. De term 'sociaal domein' is heel breed en niet concreet genoeg. Het is van belang om vanaf het begin voor alle betrokkenen duidelijk voor ogen te hebben wat dan de reikwijdte van het geactualiseerde beleid wordt. Wat hoort er wel toe en wat niet, of met welke andere beleidsdocumenten worden verbindingen gelegd? De volgende beleidsvelden vormen onderdeel van het nieuwe beleid (met daarbij uitsluitend ter illustratie wat er zoal onder dit beleidsveld valt):

- Maatschappelijke ondersteuning: preventie, voorliggende voorzieningen, mantelzorg en vrijwilligersondersteuning, cliëntondersteuning, maatwerkvoorzieningen, gemeenschapsvoorzieningen en de verbinding van zorg met veiligheid (Veilig Thuis, kindermishandeling en huiselijk geweld) Onderdelen als toegang, pgb, kwaliteit, handhaving, fraude en toezicht gelden voor de Wmo, maar ook voor onderstaande beleidsvelden.
- Jeugd: jeugdhulp van preventie en voorliggende voorzieningen tot en met maatwerkvoorzieningen, jeugdgezondheidszorg, cliëntondersteuning, jeugdbescherming, jeugdreclassering en Veilig Thuis. Belangrijke verbindingen vanuit dit beleidsveld zijn er met het onderwijs en veiligheid.
- Onderwijs: leerlingenvervoer, onderwijsachterstanden en VVE, passend onderwijs, kindcentra, kinderopvang, laaggeletterdheid en onderwijshuisvesting.
- Werk en inkomen: Participatiewet, Wsw, arbeidsmarktbeleid, armoede en schuldhulpverlening en de verbinding met het onderwijs en de aansluiting op de arbeidsmarkt.
- Gezondheid: preventieakkoord (tegengaan roken, alcohol, drugs, overgewicht), positieve gezondheid, GGD-taken (jeugdgezondheidszorg, monitoring, signalering, advisering, gezondheidsbescherming en toezicht).

Zowel gemeenschapsvoorzieningen als onderwijshuisvesting worden ook tot het onderwerp van de actualisatie gerekend omdat zowel voor gemeenschapsvoorzieningen als voor scholen geldt dat 'de stenen' een middel zijn om bepaalde effecten te bereiken.

Een aantal beleidsvelden wordt niet direct bij de beleidsactualisatie betrokken maar vanuit het beleid voor het sociaal domein worden nadrukkelijk wel verbindingen gelegd met deze beleidsvelden. Daarnaast zijn ook bij het opstellen van deze beleidsdocumenten al eerste verbindingen gelegd met het beleid dat nu wordt geactualiseerd. In het beleidsplan sociaal

Raadsvoorstel - onderbouwing

domein worden deze verbindingen, indien mogelijk, nader ingekleurd of verder uitgewerkt. Het gaat hierbij om:

- Sociale basis: in dit beleidsplan is voortgeborduurd op de Sociale Structuurvisie 2022 'Ik ken jouw naam, jij de mijne. Samen zijn wij Venlo' dat ook nu nog steeds een belangrijke kapstok is voor de actualisatie van het beleid voor het sociaal domein;
- Veiligheid; in het Integrale Veiligheidsbeleid zijn al de eerste verbindingen met zorg gelegd;
- Venlo.fit Sportvisie 2030

Na het bepalen van de reikwijdte diende een aantal uitgangspunten voor de uitwerking van het beleid te worden opgesteld. Hierbij hebben wij een aanzienlijk aantal beleidsdocumenten bestudeerd en uit deze documenten uitgangspunten gefilterd. Dit leidde tot een groot aantal uitgangspunten die bij nader inzien wellicht geen uitgangspunt zijn of in ieder geval niet richtinggevend genoeg zijn om als uitgangspunt te kunnen worden gebruikt voor de actualisatie van het beleid voor het sociaal domein. Hierbij hebben wij voor een uitgangspunt de volgende definitie gehanteerd: 'een uitgangspunt is datgene wat als de basis of het vertrekpunt wordt gezien. Het biedt onder meer houvast bij de ontwikkeling van doelen en andere gedachten of ideeën'.

Verder hebben wij ook nadrukkelijk de uitkomsten van het rekenkamercommissieonderzoek 'Evaluatie 3D Venlo' en het initiatiefvoorstel 'Bouwstenen Aanpak Venlo Zorgzame Samenleving' betrokken bij het opstellen van de uitgangspunten.

Uitgangspunten

De onderstaande uitgangspunten vervangen alle eerdere uitgangspunten voor de betreffende beleidsterreinen en zijn een compacte set uitgangspunten die een solide basis biedt. De uitgangspunten zijn bewust stellig geformuleerd. De duiding die per uitgangspunt is toegevoegd, is bedoeld om de punten te nuanceren.

Per uitgangspunt hebben wij aangegeven of in de duiding een bouwsteen uit het initiatiefvoorstel is opgenomen. Niet alle bouwstenen zijn opgenomen, omdat deze niet allemaal te vatten zijn onder beleidsuitgangspunten. Een aantal bouwstenen heeft bijvoorbeeld meer betrekking op de uitvoering. Dit betreft bouwstenen: #4 Continuïteit; #5 Dossier meenemen en #6: Verminder regeldruk.

Het is van belang om de uitgangspunten te zien als een onlosmakelijke set uitgangspunten. Een enkel uitgangspunt kan niet buiten de context van de andere uitgangspunten worden beschouwd omdat dan de integraliteit en bedoeling van het richtinggevende karakter van het uitgangspunt in het geding kunnen komen. Om deze reden wordt gesproken van een beleidskader, dat wordt gevormd door een set van uitgangspunten die in onderlinge samenhang moeten worden gezien.

We willen benadrukken dat de uitgangspunten voor het beleid dat wordt geactualiseerd, zich primair lijken te richten op de inwoners die ondersteuning van de gemeente nodig hebben om mee te kunnen doen in de samenleving. Het merendeel van onze inwoners heeft deze ondersteuning echter niet nodig en groeit op of is onderdeel van de samenleving zonder ondersteuning van ons als gemeente. Met veel van onze inwoners gaat het dan ook goed. En er zijn veel actieve inwoners die er zijn voor elkaar. Daarom blijven wij op een positieve wijze kijken naar onze samenleving ondanks de opgaven die er zijn in het sociaal domein.

Raadsvoorstel - onderbouwing

We merken op dat innoveren en vernieuwen betekent dat er bewust risico's genomen. Transformatie en vernieuwing doet een appèl op het vermogen van de gemeente Venlo om (binnen de mogelijkheden) 'los te laten' en te vertrouwen op de zelfstandigheid en autonomie van inwoners. Ook als we daarbij bepaalde risico's niet (helemaal) kunnen uitsluiten.

Ten slotte willen we aangeven dat de uitgangspunten binnen de vastgestelde financiële begrotingskaders passen die door u zijn vastgesteld. Uiteindelijk zijn de uitgangspunten er op gericht om de gewenste transformatie in het sociaal domein te realiseren.

Uitgangspunt 1: Onze inwoners staan centraal

De invoering van de Wmo 2015, de Jeugdwet en de Participatiewet was niet alleen een transitie van rijkstaken naar gemeenten. Het doel was ook om een transformatie te realiseren in de manier waarop in Nederland de zorg, ondersteuning en de arbeidsmarkt zijn georganiseerd. Achterliggend idee was dat gemeenten dichter bij de inwoners staan en om die reden de ondersteuning ook beter kunnen bieden. De decentralisaties moe(s)ten bijdragen aan een samenleving, waarin:

- de leefwereld van de inwoner meer centraal staat;
- meer rekening wordt gehouden met de mogelijkheden van een inwoner, en;
- ondersteuning wordt geboden die passend is voor de inwoner.

De transformatie in het sociaal domein betekent voor inwoners, dat zij hun leven meer naar vermogen en eigen wens vormgeven. Dat betekent dat wij waar mogelijk de vorm van ondersteuning laten aansluiten op de wijze waarop inwoners verkiezen te leven. Dat betekent ook dat de inwoner verantwoordelijk is voor en eigenaar moet zijn van het eigen dossier. Gemeenten en partners hebben de gezamenlijke taak om vraaggerichte ondersteuning te bieden aan zij die dat nodig hebben. Dat vraagt een zekere flexibiliteit van gemeenten, aanbieders en werkgevers. Tegelijkertijd vraagt de transformatie ook iets van inwoners. Er wordt altijd en dus meer dan voorheen gekeken naar de eigenkracht van inwoners en naar ondersteuningsmogelijkheden vanuit het eigen netwerk.

Bij de decentralisatieopgave in 2015 werd al aangegeven, dat de transformatie niet van vandaag op morgen is gerealiseerd. Een dergelijke fundamentele wijziging kost tijd. In die zin bevinden inwoners, gemeente en instellingen zich nog middenin die transformatie. Met inwoners en instellingen moet de gemeente blijven werken aan een nadere invulling van begrippen als zelfregie, vraaggerichte ondersteuning en eigenkracht. Daarbij dienen wij steeds in gedachten te houden, dat we dit doen voor de inwoner. Dus wat heeft die inwoner nodig en wat kunnen wij redelijkerwijs van die inwoner verwachten?

Uitgangspunt 2: Inwoners kunnen rekenen op passende ondersteuning (Onder dit uitgangspunt is 'Bouwsteen #1: Matched Care' opgenomen)

Voor jezelf zorgen, eigen problemen oplossen, jezelf kunnen redden en naar vermogen meedoen in de samenleving of op de arbeidsmarkt. Dit zijn niet voor alle inwoners van Venlo vanzelfsprekendheden. Duizenden inwoners hebben in meer of mindere mate ondersteuning nodig bij deze dagelijkse handelingen. Het uitgangspunt dat de gemeente Venlo hierbij hanteert is, dat alle inwoners kunnen rekenen op passende ondersteuning ofwel 'op maat' en vraaggerichte ondersteuning zoals begeleiding naar werk, zorg in

Raadsvoorstel - onderbouwing

nature of persoonsgebonden budget. Omdat de situatie van iedere inwoner uniek is, geldt hierbij gelijkheid door ongelijkheid. Voorwaarde is dat iedere afweging voor het al dan niet toekennen van ondersteuning navolgbaar is.

Bij voorkeur wordt kortdurende en/of een lichte vorm van ondersteuning geboden. Per slot van rekening wil niemand afhankelijk zijn van ondersteuning of een uitkering, maar als zwaardere of langdurigere ondersteuning nodig is, dan wordt die ondersteuning geboden. De gemeente biedt met andere woorden ondersteuning zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig (matched care). Bij de beoordeling van de hulpvraag wordt afhankelijk van het type vraag door bijvoorbeeld het sociaal wijkteam of het werkplein bepaald welke ondersteuning passend is. In complexe situaties kan de gemeente besluiten om af te wijken van uitgangspunten als zelfregie en vraaggerichte ondersteuning. Het gaat dan om situaties, waarin de veiligheid van de inwoner, kinderen van die inwoner of omwonenden in het geding is.

De gemeente Venlo heeft daarnaast de ambitie om zorg daar waar mogelijk te normaliseren, medicalisering van problemen te voorkomen en vraagstukken van inwoners vroegtijdig op te pakken. Investeren in de sociale basis en vrijwilligersorganisaties past bij die ambitie. Het is dus ook taak om voldoende passende ondersteuning vanuit het voorliggende veld te organiseren, dichtbij de inwoner en laagdrempelig beschikbaar.

Uitgangspunt 3: De gemeente geeft vertrouwen en biedt ruimte aan initiatieven van inwoners, vrijwilligers en professionals. De gemeente vervult een stimulerende, faciliterende en/of regisserende rol.

Binnen de gemeentegrenzen zetten tal van inwoners en professionals zich in voor de gemeenschap, voor het onderwijs of de arbeidsmarkt. Zij doen dit over het algemeen vanuit een intrinsieke motivatie om iets voor een ander te betekenen. Bovendien zijn vrijwilligers, ervaringsdeskundigen en professionals doorgaans goed op de hoogte van wat er in hun omgeving speelt. Die kennis en ervaring vergroot de kans op passende oplossingen voor onze inwoners. De gemeente Venlo wil om deze redenen inwoners, vrijwilligers en professionals de ruimte bieden om binnen de wettelijke kaders en de budgettaire mogelijkheden initiatieven op te pakken. Dat betekent ook werken met zo min mogelijk regels en eisen, zodat er maximale ruimte ontstaat voor de vrijwilliger of de professional om verantwoordelijkheid te dragen.

Bij het beantwoorden van de vraag wat inwoners nodig hebben, doet de overheid hier dus een actief beroep op de samenleving zelf. De gemeente stimuleert inwoners en organisaties om initiatieven op te pakken, die leiden tot verbeteringen en vernieuwingen in het ondersteuningsaanbod, als die bijdragen aan betere ondersteuning aan kwetsbare inwoners of een meer leefbare gemeenschap. De rol voor de gemeentelijke overheid stopt niet bij het stimuleren van actieve inwoners. De gemeente faciliteert ook maatschappelijke initiatieven. Een derde en laatste rol van de overheid is die van regisseur of coördinator. Vanuit inwoners en instellingen wordt ook regelmatig een beroep op de gemeente gedaan om een regisserende of coördinerende rol op zich te nemen vanwege het netwerk, de onafhankelijke positie of de verbinding met andere overheidsinstanties.

Het bieden van ruimte aan inwoners en instellingen doet recht aan de veranderende verhoudingen tussen overheid en samenleving, maar kent ook uitdagingen. De wens van inwoners kan afwijken van die van de gemeente of niet in lijn zijn met bestaande wet- en regelgeving. Dat vraagt van de gemeente een open houding en goede communicatie met inwoners en organisaties. Bijvoorbeeld als de gemeente in verband met de veiligheid niet

Raadsvoorstel - onderbouwing

faciliterend maar juist regisserend optreedt. Van de betrokken organisaties vraagt het flexibeliteit en vermogen om hun rol per op het voorgestelde initiatief aan te passen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid, dat een initiatief niet het gewenste resultaat bereikt. Een samenleving die uitgaat van vertrouwen heeft de potentie om meer te bereiken, maar herbergt ook een vergrote kans op projecten of initiatieven die stranden.

Daar waar het gaat om de uitvoering van de Participatiewet, vervult de gemeente ook een sterk regisserende rol. Het recht op een uitkering brengt ook verplichtingen met zich mee die door de gemeente worden gecontroleerd en indien nodig worden sancties opgelegd. Om het risico op fouten zo klein mogelijk te houden, informeren we de inwoner goed over zijn rechten en plichten (preventie).

Uitgangspunt 4: Onze buurten, wijken en dorpen zijn leefbaar, beschikken over een passend voorzieningenniveau en er is sprake van sociale cohesie.
(Onder dit uitgangspunt is 'Bouwsteen #3: Verbinding' opgenomen)

Wij streven naar een samenleving, waarin alle inwoners betrokken zijn door sociale contacten te onderhouden, veilig op te groeien, te werken, een opleiding te volgen, deel te nemen aan het verenigingsleven, mantelzorg te verrichten of vrijwilligerswerk te doen. Dat is niet zonder reden. Inwoners die actief deelnemen aan de samenleving hebben meer toegang tot ondersteuning vanuit het eigen netwerk, voelen zich meer verbonden met anderen en betrokken bij de eigen woon- en leefomgeving. Bovendien levert sociale cohesie een belangrijke bijdrage aan het veiligheidsgevoel van mensen.

In eerdere beleidsvisies is in dit verband ook gesproken over vitale gemeenschappen. In een vitale gemeenschap voelen inwoners zich thuis, kan iedereen meedoen, kent men elkaar en helpt men elkaar. Inwoners voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en de buurt. Dat verantwoordelijkheidsaspect is een relevante toevoeging op de term sociale cohesie. Een leefbare buurt of sociale cohesie ontstaat niet vanzelf. Inwoners dienen hier ook zelf verantwoordelijkheid voor te nemen. Op hun beurt moeten inwoners kunnen rekenen op een gemeente die bijdraagt aan een passend voorzieningenniveau in de wijk. Omdat iedere buurt, wijk, kern of stadsdeel in omvang en samenstelling verschilt, verschilt ook het voorzieningenniveau per wijk of buurt. Zo heeft een wijk met relatief veel senioren soms iets anders nodig dan een wijk met veel jonge gezinnen. De gemeente kijkt samen met inwoners welke voorzieningen nodig zijn om de leefbaarheid of sociale cohesie in een wijk te versterken of te behouden. Dat betekent dus per definitie dat verschillen in de uitvoering ontstaan, niet alleen tussen inwoners, maar ook tussen buurten en wijken. We zijn ervan overtuigd dat dit de leefbaarheid van onze stad ten goede komt.

Uitgangspunt 5: Ondersteuning aan (kwetsbare) inwoners wordt op een efficiënte en effectieve wijze vormgegeven.
(Onder dit uitgangspunt is 'Bouwsteen #2: PGB' opgenomen)

Het bieden van passende ondersteuning is geen eenvoudige opgave. Maar daarom wordt er altijd gewerkt vanuit een integrale benadering. De unieke situatie van iedere inwoner vraagt om voldoende diversiteit in het aanbod, bekendheid over dat aanbod, maar ook omgaan met aannames en verwachtingen bij zowel inwoners, diens netwerk als professionals. De gemeente heeft hierbij enerzijds een regisserende rol om de juiste ondersteuning te bieden, maar ziet ook toe op een zo efficiënt mogelijk systeem, zodat het beschikbare geld wordt besteed aan de inwoner en niet aan procedures en bureaucratie.

Raadsvoorstel - onderbouwing

Een efficiënt en effectief systeem is gebaat bij een situatie, waarin het organisatiebelang niet voorop staat. Zowel de gemeente als instellingen moeten vanuit het perspectief van de inwoner kijken. De inwoner is gebaat bij de juiste zorg, hulp of ondersteuning op de juiste plek. Dat betekent tijdig op- en afschalen als de situatie hierom vraagt. Het vraagt ook om coördinatie vanuit professionals om het aantal professionals en organisaties die betrokken zijn te verminderen. Bij de gemeente vraagt het gelijktijdig om een zo efficiënt (eenvoudig) mogelijk toegangsproces en sturing op goede ketensamenwerking. Om er zeker van te zijn dat effectieve ondersteuning wordt geboden, heeft de gemeente ook een controlerende taak en stuurt de gemeente actief op (meetbare) resultaten. De inwoner heeft ten alle tijden de mogelijkheid tot het krijgen van een PGB, mits voldaan kan worden aan de in de wet opgenomen bepalingen. Kwaliteit van zorg is van belang daarom dient de ondersteuningsvraag van onze inwoners integraal te worden bekeken en moet hij erop kunnen vertrouwen dat er wordt samengewerkt en dat hij niet van het kastje naar de muur wordt verwezen.

Uitgangspunt 6: Voorkomen is beter dan genezen en toekomstige opgaven vragen om niet-traditionele oplossingen. Venlo investeert in preventie en innovatie.
(Onder dit uitgangspunt is 'Bouwsteen #3: Verbinding' opgenomen)

Het voorkomen, beperken, stabiliseren of uitstellen van probleemsituaties is in het belang van zowel de inwoner als de gemeente Venlo. Hierdoor vermindert mogelijk het aantal hulpvragen en worden (complexe) situaties uitgesteld of voorkomen. Preventie levert een bijdrage aan doeleinden als het langer zelfstandig thuis wonen, gezond en veilig opgroeien, een leven lang leren (aansluiting onderwijs en werk), voorkomen of vermindering van armoede en schuldenproblematiek of het verminderen van complexe jeugdzorgtrajecten. Preventie is echter pas effectief, als partijen met elkaar samenwerken en de ruimte binnen wet- en regelgeving wordt gezocht om financiën vrij te maken om structureel in preventie te investeren (onder ander in samenwerking tussen Wet publieke gezondheid, de Wmo 2015, de Jeugdwet, de Wet langdurige zorg en de Zorgverzekeringswet).

Verder onderschrijft de gemeente Venlo de visie achter het concept positieve gezondheid: niet de ziekte of de beperking staat centraal, maar er wordt uitgegaan van een betekenisvol leven. Dat betekent ook zoeken naar soms niet-traditionele oplossingsrichtingen zeker in het licht van toekomstige opgaven als vergrijzing, ontgroening of ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. De gemeente Venlo ziet preventie en innovatie als belangrijke mogelijkheden om de toekomstige (financiële) uitdagingen te realiseren.

Uitgangspunt 7: De gemeente Venlo staat voor een inclusieve samenleving.

De inclusiviteitsgedachte heeft de voorbije jaren aan belang gewonnen. In de eerste plaats is er wetgeving, die gemeenten verplicht om de samenleving toegankelijk te laten zijn voor iedereen ongeacht welke beperking dan ook. Agenda 22 is hier een bekend voorbeeld van. Op de tweede plaats heeft onze gemeente eerder de ambitie uitgesproken, dat Venlo iedereen omarmt en iedereen in onze stad mee moet kunnen doen ongeacht leeftijd, afkomst, religie of geaardheid. Wij zijn ons er hierbij van bewust dat we aandacht moeten houden voor het mogelijk onbewust ongelijk behandelen van onze inwoners.

De ambitie geldt ook als het gaat om meedoen zoals bedoeld in de Participatiewet. Dus meedoen in algemene zin, maar ook meedoen op de arbeidsmarkt. We streven samen met ons netwerk van partners naar een inclusieve arbeidsmarkt: een arbeidsmarkt met

Raadsvoorstel - onderbouwing

plaats voor iedereen, jongeren en ouderen en mensen met en zonder beperking. En een arbeidsmarkt die van diversiteit kan genieten en profiteren.

Tot slot zijn er ook ontwikkelingen in het sociaal domein, die vragen om inclusiviteit. Het rijksbeleid is er de afgelopen jaren op gericht geweest om mensen langer zelfstandig thuis te laten wonen of op te laten groeien. Dat geldt voor kwetsbare ouderen, jeugdigen en inwoners met een verstandelijke beperking. Zij komen minder snel in aanmerking voor verblijf in een instelling. Voor inwoners met psychische problematiek geldt dat de behandelduur in de GGZ is teruggebracht en zij versneld terugkeren naar hun huis. Het beleid van de gemeente rondom beschermd wonen en maatschappelijke opvang sluit hier bij aan door inwoners snel weer een eigen huis te bieden, omdat dit ten goede komt aan het situatie van de inwoner en tot kostenverlaging leidt voor de gemeente. Daarnaast neemt ook de diversiteit in wijken toe als gevolg van de komst van nieuwkomers en arbeidsmigranten. Deze ontwikkelingen vragen iets van alle inwoners. In toenemende mate wonen inwoners met een zekere kwetsbaarheid of taalachterstand thuis in buurten en wijken. Zij zijn gebaat bij goede sociale contacten in de wijk, dat er naar hen wordt omgekeken en dat zij opgenomen worden en/of blijven in de samenleving. In samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners is het aan de betreffende (wijk-) gemeenschap om samen met de gemeente ook voor hen een inclusieve samenleving te realiseren. Van de gemeente mag zo nodig een initiërende of regisserende rol worden verlangd.

Uitgangspunt 8: De sociale veiligheid van alle inwoners is onze grootste zorg.

Kwetsbare inwoners blijken bovengemiddeld gevoelig te zijn voor crimineel gedrag, hetgeen kan leiden tot bedreigingen voor de openbare orde. Het gaat veelal om inwoners, die te maken hebben met meervoudige problematiek: psychische klachten, een verstandelijke beperking, armoede en schulden, verslaving, schoolverzuim, werkloosheid of een beperkte integratie. Vaak kunnen zij de gevolgen van hun keuzes niet of nauwelijks overzien en komen daardoor zelf of brengen anderen in de problemen. Kwaadwillende mensen gebruiken hen voor de criminaliteit of zij zijn het slachtoffer van hen. Voor de gemeente is het bieden van een veilige omgeving de primaire taak. Iedere inwoner moet in een veilige omgeving kunnen opgroeien, zich daar kunnen ontwikkelen en daar op een prettig manier leven. Het is aan de gemeente om samen met uiteenlopende maatschappelijke partners en inwoners dit te waarborgen.

Bij de decentralisaties in 2015 is met name ingezet op het bieden van continuïteit van zorg, ondersteuning en dienstverlening. Veiligheid heeft met bijvoorbeeld Veilig Thuis direct een positie gekregen binnen het sociaal domein, maar in de afgelopen jaren is het belang van een goede verbinding tussen zorg en veiligheid toegenomen. Niet in de laatste plaats door het aantal complexe casussen binnen de Jeugdhulp, vanwege landelijke ontwikkelingen als het langer zelfstandig thuis wonen of de aanpak van personen met verward gedrag. Om inwoners de kans te bieden om zelfstandig te zijn, te participeren in de gemeenschap en wijken leefbaar te houden zijn blijvende investeringen in zorg en veiligheid essentieel.

6. Afweging / argumentatie (Welke politieke keuzevraagstukken dienen zich aan? Zijn er reële alternatieven? Welke belangenafweging moet daarbij door de raad worden gemaakt?)

Zijn deze uitgangspunten die worden voorgesteld in voldoende mate richtinggevend en kaderstellend voor het beleid voor het sociaal domein dat wordt geactualiseerd?

7. Welke externe partners en adviesraden zijn erbij betrokken?

Voor het opstellen van de uitgangspunten zoals opgenomen in dit raadsvoorstel is

Raadsvoorstel - onderbouwing

afstemming gezocht met de Raadswerkgroep zorgconferentie.

De Adviesraad Sociaal Domein heeft op 5 november 2019 een positief advies uitgebracht op het voorstel Uitgangspunten herijking beleid sociaal domein. De Adviesraad maakte enkele kanttekeningen en deze zijn overgenomen en verwerkt in zowel de uitgangspunten als het Spoorboekje.

8. Financiële paragraaf

De actualisatie van het beleid voor het sociaal domein wordt vorm en inhoud gegeven volgens het proces dat in het spoorboekje schematisch is weergegeven (bijlage 1 van dit raadsvoorstel). Voor het organiseren van de stakeholdersbijeenkomsten is een beperkt budget beschikbaar. Verder zijn er geen financiële consequenties aan dit voorstel verbonden. De financiële doorvertaling van het nieuwe beleidskader wordt meegenomen in de reguliere P&C cyclus van volgend jaar.

9. Risicoparagraaf (welke risico's spelen een rol bij de besluitvorming?)

Wel of geen risico

Juridische aspecten en wettelijk kader

nvt

Financiële risico's en aspecten

nvt

Inhuur externen / derden

nvt

Economische risico's

nvt

Maatschappelijke risico's

nvt

Exploitatie, realisatie, ontwikkeling, beheer, bouw- en planschade

nvt

Afbreukrisico's en mogelijke contractschade (in relatie tot externe partners)

nvt

Overige strategische risico's

nvt

Wel of niet

Toelichting (Benoem de relevante, strategische risico's)

Niet van toepassing.

Indien sprake is van inhuur externen / derden (Benoem de relevante kosten(begroting) en eventuele risico's)

Niet van toepassing.

10. Vervolgprocedure voor de raad

In het vervolgproces, om te komen tot een herijkt beleidsplan, zal de raadswerkgroep betrokken worden. Het herijkte beleidsplan wordt naar verwachting in het laatste kwartaal van 2020 aan uw raad ter besluitvorming voorgelegd.

Raadsbesluit

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp Uitgangspuntennotitie herijking beleid
 sociaal domein
raadsnummer 2020 50
raadsvergadering 29 januari 2020
d.d.

team RGVZVT
steller W Bogaarts
doorkiesnummer 06 20543709
e-mail w.castelijns@venlo.nl
datum 8 november 2019

De raad van de gemeente Venlo;

gelezen het voorstel van het college van 19 november 2019, registratienummer 1528614;
gelet op artikel 149 van de Gemeentewet of op artikel ;
gezien het advies van ;
overwegende dat ;

besluit(en) vast te stellen:

De raad wordt gevraagd om de volgende voorstellen vast te stellen, waarmee een vervolg wordt gegeven aan het initiatiefvoortsel 'Bouwstenen Aanpak Venlo Zorgzame Samenleving':

1. Het procesvoorstel voor de uitwerking van de te herijken c.q. te actualiseren visie sociaal domein dat als bijlage 1 van dit voorstel is opgenomen (het zogenoemde Spoorboekje);
2. De uitgangspunten voor deze herijking c.q. actualisatie van het beleid sociaal domein zoals geformuleerd in paragraaf 5 van dit raadsvoorstel.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 29 januari 2020.

De griffier

De voorzitter

Geert van Soest

Antoin Scholten